

הקדמת הקטיף ושיפור הצבע בתפוח קריפס פינק

רפי שטרן ורות בן אריה

מבוא

בניסויים שערכנו בשנים האחרונות להפחתת היסדקויות בתפוח קריפס פינק מצאנו שלטיפולי אוקסין המכילים את החומר הפעיל 2,4-DP (פואור, פריגן או מגדילון) פוטנציאל מעניין לזירוז ההבשלה ולשיפור צבע הקליפה (מאמרים לעלון הנוטע, לעיתונות בינלאומית ודו"ח לסיכום 2009). התוצאה המעניינת ביותר הושגה בתכשיר פריגן: בריכוז הנמוך ביותר שנבדק – 12.5 ח"מ ח"פ לא התקבלה כל השפעה, בריכוז הביניים של 25 ח"מ ח"פ התקבלה תוצאה חיובית קלה, ואילו בריכוז הגבוה של 50 ח"מ ח"פ התקבלה תוצאה חיובית מדי, שהתבטאה אמנם בהקדמה משמעותית מאוד של מועד הקטיף (4 שבועות) ובשיפור ניכר של הצבע, אך גם בפגיעה קלה באיכות הפרי שנכנס לאחסון.

מטרת הניסוי

בחינת ריכוזי פריגן מתאימים שיביאו להקדמת הקטיף ולשיפור הצבע, אך ללא פגיעה באיכות הפרי שישוווק מיידית ללא אחסון.

חומרים ושיטות

הניסוי נערך במטע ברעם על עצי קריפס פינק בוגרים בעלי פוריות טובה. הטיפולים ניתנו ע"י מרסס רובים בנפח תרסיס של 3 ליטר/עץ בתוספת המשטח טריטון X 100 (0.025%). מועד הטיפול היה בשיא פריחה + 60 יום (20/6/2011).

הטיפולים שניתנו

1. פריגן 30 ח"מ ח"פ (2,4-DP)
2. פריגן 40 ח"מ ח"פ (2,4-DP)
3. פריגן 50 ח"מ ח"פ (2,4-DP)
4. ביקורת

מבנה הניסוי

בלוקים באקראי, 8 חזרות, עץ אחד לחזרה

המדדים שנבדקו

- **כללי** – מועד הקטיף המסחרי של כל טיפול ועוצמת הצבע של קליפת הפרי
- **במטע** – הערכת עוצמת הצבע של פירות על העצים במטע ביום הקטיף המסחרי של כל טיפול (לא בהכרח באתו מועד). דירוג הצבע יעשה ע"י משה עגיב לפי סקלה יחסית של 0-3.
- **במעבדה** – פירות למעבדה נדגמו ביום הקטיף המסחרי בהתאם למצב ההבשלה של כל טיפול בנפרד (10 פירות לחזרה מכל טיפול). בדיקות המעבדה שיתבצעו בפירות: קושיות, אחוזי סוכר וחומצה, מדד פירוק העמילן, ערכי צבע וצבע רקע, קצב ייצור אתילן ורמת אנתוציאנינים כללית בפרי.

תוצאות

מדדי ההבשלה של הפירות נבדקו אחת לשבוע מתאריך 1/10/2011, כארבעה שבועות לפני מועד קטיף צפוי. בתאריך 17/10/2011 אף טיפול לא היה מוכן לקטיף (לפי מדדי ההבשלה כגון סוכר, חומצה, פירוק עמילן, שנבחנו במעבדה לקירור). כעבור מספר ימים (21/10/11) נמצאו רק פירות בודדים שהגיעו להבשלה, וגם זאת רק בריכוז הגבוה של 50 ח"מ פריגן. כשבוע לאחר מכן (27/10/11) הבשילו כל הפירות מכל הטיפולים בבת אחת. לא נמצאו במעבדה לקירור הבדלים בין הפירות שטופלו בפריגן לפירות הביקורת.

לא ברור לנו מדוע חלה הבשלה כל כך פתאומית ומהירה למרות שהקטיף היה צפוי להיות בשבוע השני של נובמבר (לאחר דחיית מועדי הקטיף בזנים המוקדמים יותר כגון גאלה, סטרקינג וזהוב). יתכן שירידת הטמפרטורות המשמעותית בסוף אוקטובר היתה זו שגרמה להקדמה. מכל מקום נראה שטיפולי פריגן להקדמת הקטיף ולשיפור צבע אינם בעלי פוטנציאל מעניין, ויתכן אף שהנזק עלול להיות גבוה מהתועלת עקב פירוק מהיר יותר של פרי כתוצאה מעידוד ייצור האתילן. בשנה הבאה לא נמשיך בניסוי.